

Enheten för människa och omgivning
Miguel Lara, 010-730 90 00
arbetsmiljoverket@av.se

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande avseende Boverkets rapport Lättnader i kraven på byggnader vid ändring och ombyggnad (2025:12)

Arbetsmiljöverket har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Boverkets rapport *Lättnader i kraven på byggnader vid ändring och ombyggnad* (rapport 2025:12).

Arbetsmiljöverkets remissvar utgår huvudsakligen från myndighetens uppdrag som tillsynsmyndighet enligt arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningen men har även vägt in vårt ansvar som sektorsmyndighet i funktionshinderspolitiken.

Arbetsmiljöverkets ställningstagande

Arbetsmiljöverket tillstyrker författningsförslaget som avser det retroaktiva kravet på taksäkerhet.

Arbetsmiljöverket avstyrker resterande författningsförslag.

Arbetsmiljöverkets argumentation och övriga synpunkter

Utökning av anpassningsutrymmet vid ändring och ombyggnad av byggnad

Arbetsmiljöverket ser positivt på förslagets intention att förtydliga redan existerande skrivningar i plan- och bygglagen (2010:800), nedan PBL, samt plan- och byggförfordningen (2011:338), nedan PBF. Likaså Boverkets uppmaning till regeringen om att stödja branschen i arbetet med att nå en samsyn i hur kraven vid ändring ska tillämpas (se 7.1.5 i rapporten).

Arbetsmiljöverket ställer sig dock tveksam till utökandet av anpassningsutrymmet, vilket i praktiken innebär en sänkning av kraven på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (se 6.1 i rapporten). Detta då Arbetsmiljöverkets i sina

föreskrifter nyligen förstärkt och förtydligat kraven på tillgänglighet¹. En kravsänkning skulle således skapa diskrepans mellan båda myndigheternas regelverk. Av konsekvensutredningen till Boverkets rapport framgår att det kan uppstå situationer när något uppfyller PBL:s ändringskrav men ändå inte uppfyller reglerna om arbetsmiljö (se 9.3.4.2 i rapporten).

Införandet av resurshushållning som anpassningsgrund

Att ställa resurshushållning som anpassningsgrund ser Arbetsmiljöverket som positivt. Dock skulle Arbetsmiljöverket önska att detta gjordes utan att det per automatik inbegrep en sänkning av kraven på tillgänglighet.

Utökandet av undantaget för vindar och undantaget från krav på hiss

Förslaget om utökandet av undantaget för vindar och undantaget från krav på hiss kan leda till att det byggs fler lägenheter som blir otillgängliga (se 9.3.3.2, 9.3.5.2, 9.5.3 i rapporten). Detta skulle vara negativt för samhället i stort, men också för arbetstagare, då de skulle behöva arbeta i och i anslutning till, fler otillgängliga lägenheter. Till exempel så skulle det drabba hemtjänst-, städ, underhållspersonal och personliga assistenter, men också hemarbetare². Arbetsmiljöverket vill av denna anledning framhålla vikten av att ställa denna samhällsförsämring i förhållande till den samhällsnytta som tillkomsten av fler bostäder ger.

Tillgänglighetskraven ges samma status som övriga krav

Förslaget om att ta bort tillgänglighetskravens förstärkta ställning är del av *Utökning av anpassningsutrymmet vid ändring av byggnad*. Arbetsmiljöverket efterfrågar ett tydligare resonemang kring syftet med nuvarande förstärkta ställning av tillgänglighetskraven än de som redovisas i 7.1.1 i rapporten. I den delen av rapporten ges både exempel på byggnadsnämnder som övertolkat kraven och byggnadsnämnder som trots omfattande åtgärder inte lett till några krav på tillgänglighet. Arbetsmiljöverket tycker att åtgärder från Boverkets sida för att skapa samsyn mellan byggnadsnämnder, t.ex. informationsinsatser, borde prioriteras före ett utökande av anpassningsutrymmet vid ändring och ombyggnad av byggnad samt ett borttagande av tillgänglighetskravens förstärkta ställning.

¹ Övergången från AFS 2009:2 till AFS 2020:1 (Arbetsplatsens utformning).

² 2024 var det cirka 46 procent av de sysselsatta i åldern 20 – 64 år som i någon utsträckning uppgav att de arbetat hemifrån. (Källa: SCB, Arbete hemifrån och arbetad tid Arbetskraftsundersökningarna 2019–2024 Temarapport 2025:1)

Retroaktiva krav på taksäkerhet ändras

Arbetsmiljöverket ser positivt på att slopa det retroaktiva kravet på att taksäkerhet ska tillgodoses genom de lösningar som angavs i 1959 års byggnadsstadga med tillhörande anvisningar. Detta då reglerna blir enklare att förstå och tillämpa genom att en svårbegriplig bestämmelse med tveksam rättskraft tas bort, och då inga tydliga nackdelar har identifierats (se 9.3.8. i rapporten).

Översyn av ombyggnadsbegreppet

Till detta förslag hänvisar Arbetsmiljöverket till remissyttrandet som Arbetsmiljöverket angav i samband med Boverkets rapport 2021:19.

Övriga generella synpunkter

Arbetsmiljöverket ser positivt på förslagets grundläggande intention att möjliggöra ett bättre nyttjande av det befintliga byggnadsbeståndet (se 7.2.2 i rapporten).

Såsom framgår av rapporten finns det skillnader mellan hur olika byggnadsnämnder tolkar de krav som ställs i PBL (se 7.1.1 i rapporten). Arbetsmiljöverket ser därför positivt på förslagets intentioner att förtydliga dessa krav i bygglagstiftningen.

Arbetsmiljöverket ser positivt på att Boverket har valt att bevara 8 kap. 2 § 2 st. i PBL som reglerar enkelt avhjälpna hinder i lokaler dit allmänheten har tillträde, då dessa lokaler i princip alltid också är arbetsplatser.

Den 1 juli 2025 trädde Boverkets nya byggregler i kraft. Arbetsmiljöverket konstaterar att ändringar i PBL och PBF föreslås innan utvärdering har skett av de nya byggreglerna och dess inverkan på byggandet av arbetsplatser. Detta försvårar möjligheterna att fullt ut förutse vilka konsekvenser de föreslagna lagändringarna kan få för arbetsplatser.

De föreslagna sänkningarna av kraven på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga skulle innebära att byggherrarnas kostnader minskar, medan kommunernas kostnader ökar (se 9.5.5.3 i rapporten). Även om byggherrarnas besparingar skulle överstiga kommunernas ökade kostnader, kan detta knappast betraktas som en samhällsekonomisk vinst. En sådan bedömning bortser nämligen från de övergripande försämringar av den byggda miljön som förändringarna skulle medföra.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Lars Lööw. I den slutliga handläggningen har även enhetschefen Darin Isaksson deltagit. Föredragande har varit handläggaren Miguel Lara.

LARS LÖÖW

Miguel Lara

Kopia skickad till:

Arbetsmarknadsdepartementet
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se